

Federale Pensioendienst
Zuidertoren
Europaesplanade 1
1060 Brussel
www.pensioendienst.fgov.be

.be

Pensioenen van de lokale mandatarissen

September 2019

De minimale leeftijds- en loopbaanvoorwaarde voor vervroegd rustpensioen

Als lokale mandataris valt u ook onder de nieuwe striktere voorwaarden op het vlak van leeftijd en loopbaanduur. De nieuwe voorwaarden zijn van toepassing op personen van wie het pensioen valt onder artikel 38 van de wet van 5 augustus 1978, in weerwil van elke andere wettelijke, reglementaire of contractuele bepaling.

De pensioenen van de lokale mandatarissen vallen onder artikel 38,3° van deze wet.

Algemene regel

Basistabel:

Jaar	Algemene regel		Uitzondering lange loopbaan	
	Minimumleeftijd	Minimum-loopbaanduur	Loopbaan op 60 jaar	Loopbaan op 61 jaar
2012	60 jaar	5 jaar		
2013	60 jaar en 6 maanden	38 jaar	40 jaar	
2014	61 jaar	39 jaar	40 jaar	
2015	61 jaar en 6 maanden	40 jaar	41 jaar	
2016	62 jaar	40 jaar	42 jaar	41 jaar
2017	62 jaar en 6 maanden	41 jaar	43 jaar	42 jaar
2018	63 jaar	41 jaar	43 jaar	42 jaar
vanaf 2019	63 jaar	42 jaar	44 jaar	43 jaar

Opgelet!

De voorwaarde voor een mandataris die in functie is op 31 december 1988 of later om minstens 12 maanden mandaat te tellen voor de opening op het recht op een mandatarispensioen blijft behouden (60 maanden voor de andere mandatarissen).

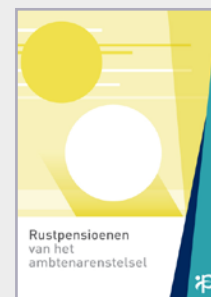
De **minimumleeftijd** van 60 jaar waarop u met vervroegd pensioen kunt gaan, wordt vanaf 2013 jaarlijks met 6 maanden verhoogd om in 2018 op 63 jaar te komen.

De **minimumloopbaanduur** wordt ook opgetrokken, en bedraagt in 2015 40 jaar, in 2017 41 jaar en vanaf 2019 42 jaar.

De minimale leeftijds- en loopbaanvoorwaarde voor vervroegd rustpensioen

Bij de berekening van de minimumloopbaanduur die recht geeft op een vervroegd pensioen als mandataris wordt er rekening gehouden met het volgende:

- De diensten als mandataris worden altijd geteld voor hun volledige duur. Het feit dat u als mandataris een verminderde wedde genoten hebt, heeft geen invloed op de loopbaanduur.
- In principe tellen enkel de periodes als mandataris waarin de verplichte bijdragen voor het pensioen zijn afgehouden.
- De jaren die recht geven op een vervroegd pensioen in een ander Belgisch wettelijk pensioenstelsel (werknemers, zelfstandigen, ambtenaren, ...) worden toegevoegd. Dus als u ook ambtenaar bent geweest zal eventueel de diplomabonificatie in rekening kunnen gebracht worden. De diplomabonificatie wordt afgebouwd sinds 1 januari 2016 en zal volledig verdwenen zijn voor de pensioenen die ingaan vanaf 1 januari 2030. De wet voorziet waarborgen en overgangsmaatregelen. (De wet van 28 april 2015 houdende bepalingen betreffende de pensioenen van de publieke sector (B.S. 13/05/2015)).

(zie bijlage 6 van de brochure 'Rustpensioenen van het ambtenarenstelsel')

De minimale leeftijds- en loopbaanvoorwaarde voor vervroegd rustpensioen

Op deze algemene regel worden echter wel **uitzonderingen** voorzien:

Uitzondering 1

(lange loopbanen)

In afwijking van de algemene regel kunt u bij een lange loopbaan nog altijd vroeger met pensioen gaan in:

- 2013: op 60 jaar bij een loopbaan van 40 jaar;
- 2014: op 60 jaar bij een loopbaan van 40 jaar;
- 2015: op 60 jaar bij een loopbaan van 41 jaar;
- 2016: op 60 jaar bij een loopbaan van 42 jaar, of op 61 jaar bij een loopbaan van 41 jaar;
- 2017: op 60 jaar bij een loopbaan van 43 jaar, of op 61 jaar bij een loopbaan van 42 jaar;
- 2018: op 60 jaar bij een loopbaan van 43 jaar, of op 61 jaar bij een loopbaan van 42 jaar;
- 2019 of later: op 60 jaar bij een loopbaan van 44 jaar, of op 61 jaar bij een loopbaan van 43 jaar.

Uitzondering 2

(Garantie)

Zodra u aan de voorwaarden voor een vervroegd pensioen voldoet, behoudt u later uw rechten ongeacht de effectieve ingangsdatum van uw pensioen.

Voorbeeld: Als u 60 jaar bent in 2012 en een mandaat hebt uitgeoefend gedurende minstens 1 jaar vanaf 31 december 1988 of 5 jaar vóór 31 december 1988, maar beslist om uw loopbaan als mandataris verder te zetten, dan kunt u later met vervroegd pensioen als mandataris gaan op om het even welk moment, zelfs als u niet beantwoordt aan de nieuwe loopbaanvoorwaarden.

Uitzondering 3

Het ontwerp van herstelwet voorziet dat als u vóór 1 januari 1956 geboren bent, u op 62 jaar met pensioen kunt gaan als u 37 dienstjaren hebt die bepaald worden volgens het pensioenstelsel van de werknemers (zonder verhogingscoëfficiënt en zonder diplomabonificatie).

Opgelet!

De verhogingscoëfficiënten voorzien in het ontwerp van herstelwet kunnen niet worden toegepast op de diensten gepresteerd als mandataris zelfs als een meer voordelige loopbaanbreuk dan 1/60 van toepassing is op deze diensten. De verhogingscoëfficiënten zijn enkel van toepassing op diensten die rechten openen in het ambtenarenstelsel.

De minimale leeftijds- en loopbaanvoorwaarde voor vervroegd rustpensioen

Voorbeeld 1

- Gegeven Een mandataris, geboren op 16/04/1955, wil met vervroegd pensioen gaan op 01/05/2018. Hij is dan 63 jaar.
- Loopbaan
- Legerdienst: van 01/01/1975 tot 31/12/1975
  - Van 01/01/1976 tot 30/04/1984: werknemer;
  - Van 01/05/1984 tot 30/04/2004: ambtenaar (loopbaanbreuk 1/60);
  - Van 01/05/2004 tot 30/04/2018: **schepen** (loopbaanbreuk 1/60).

STAPPEN	ACTIE	
	Indeling per loopbaanbreuk:	
1	Werknemer	01/01/1976 tot 31/12/1981 01/01/1982 tot 31/12/1983
	Werknemer + 1/60	01/01/1984 tot 30/04/1984 (werknemer) 01/05/1984 tot 31/12/1984 aan 1/60
	1/60	01/01/1985 tot 31/12/2003
	1/60 + mandataris	01/01/2004 tot 30/04/2004 aan 1/60 01/05/2004 tot 31/12/2004 mandataris
	Mandataris	01/01/2005 tot 31/12/2015 mandataris 01/01/2016 tot 30/04/2018 mandataris
2	Van 01/01/1975 tot 31/12/1975 legerdienst: 12 maanden aan 1/60	
3	Geen diplomabonificatie	
4	In 2018 is op 63 jaar de minimale loopbaanvoorwaarde 41 jaren dienst of 492 maanden .	
	Berekening van de loopbaanduur, fase 1:	
5	Werknemer	01/01/1976 tot 31/12/1983 = 8 jaar = 96 maanden
	Werknemer + 1/60	01/01/1984 tot 30/04/1984 werknemer + 01/05/1984 tot 31/12/1984 aan 1/60 = 12 maanden
	1/60	01/01/1985 tot 31/12/2003 = 19 jaar = 228 maanden
	1/60 + mandataris	Periode van 01/01/2004 tot 30/04/2004 aan 1/60 + periode van 01/05/2004 tot 31/12/2004 mandataris = 1 jaar = 12 maanden
	Mandataris	01/01/2005 tot 31/12/2017 mandataris = 13 jaar = 156 maanden 01/01/2018 tot 30/04/2018 mandataris . Er zijn minstens 4 bijkomende voltijdse maanden; die worden afgerond tot 12 maanden
	Berekening van de loopbaanduur, fase 2: (gewogen loopbaanduur)	
6	Er is geen verhoging (geen enkele loopbaanbreuk geeft aanleiding tot de toepassing van een verhogingscoëfficiënt).	
7	Totaal van de gewogen loopbaanduur: 12 (legerdienst) + 96 + 12 + 228 + 12 + 156 + 12 = 528 maanden	
8	Omdat 528 meer is dan de gevraagde 492 maanden mag hij op 1 mei 2018 met pensioen gaan.	

De minimale leeftijds- en loopbaanvoorwaarde voor vervroegd rustpensioen

Voorbeeld 2

- Gegeven X, geboren op 16/04/1955, wil met vervroegd pensioen gaan op 01/05/2016. Hij is dan 61 jaar.
- Loopbaan
- Van 23/02/1978 tot 18/03/1984: **burgemeester** (loopbaanbreuk **1/60**)
  - Van 19/03/1984 tot 30/04/2016: voltijds in het onderwijs (loopbaanbreuk **1/55**)

STAPPEN	ACTIE	
	Indeling per loopbaanbreuk:	
1	Burgemeester	23/02/1978 tot 31/12/1978 01/01/1979 tot 31/12/1983
	Burgemeester + 1/55	01/01/1984 tot 18/03/1984 (mandataris) 19/03/1984 tot 31/12/1984 (1/55)
	1/55	01/01/1985 tot 31/12/2015 01/01/2016 tot 30/04/2016
2	Geen legerdienst.	
3	Geen diplomabonificatie.	
4	In 2016 is op 61 jaar de minimale loopbaanvoorwaarde 41 jaren dienst of 492 maanden .	
	Berekening van de loopbaanduur, fase 1:	
5	Burgemeester	23/02/1978 tot 31/12/1978 (minstens 4 maanden) afgerond tot 12 maanden 01/01/1979 tot 31/12/1983 = 5 jaar = 60 maanden
	Burgemeester + 1/55	01/01/1984 tot 18/03/1984 (mandataris) 2 maanden en 18/31 = 2,58 maanden 19/03/1984 tot 31/12/1984 (1/55) = 9 maanden en 13/31 = 9,42 maanden
	1/55	01/01/1985 tot 31/12/2015 = 31 jaar = 372 maanden 01/01/2016 tot 30/04/2016 = 4 maanden
6	Berekening van de loopbaanduur, fase 2: (gewogen loopbaanduur)	
	Verhogingscoëfficiënt 1/55 Omzettingstabel : lange loopbanen 2016 – 61 jaar – 1/55 geeft als coëfficiënt 1,0910	
	Burgemeester + 1/55	2,58 + (9,42 x 1,0910) = 10,28) = 12,86 maanden
	1/55	372 x 1,0910 = 405,85 maanden 4 x 1,0910 = 4,36 maanden . Omdat deze periode minstens gelijk is aan 4 maanden en na toepassing van de coëfficiënt minder bedraagt dan 12 maanden wordt ze afgerond op 12 maanden .
7	Totaal van de gewogen loopbaanduur: 12 + 60 + 12,86 + 405,85 + 12 = 502,71 maanden	
8	Omdat 502,71 meer is dan de gevraagde 492 maanden mag hij op 1 mei 2016 met pensioen gaan.	

De pensioenberekening: aanpassing van de voordelige tantièmes

Algemene regel

De wet voorziet dat voor de diensten die na 31 december 2011 worden gepresteerd, de loopbaanbreuken die voordeliger zijn dan 1/48 vervangen worden door 1/48.

De formule die gebruikt wordt voor de berekening van het pensioen voor mandatarissen is dus aangepast en staat gelijk met een berekening aan een loopbaanbreuk van 1/48. Het maximumpensioen zal pas bereikt worden na 36 jaren dienst tegenover 20 jaar bij de berekening op basis van de oude formule.

Oude formule

$$(a \times 3,75 \times t) / (100 \times 12)$$

waarbij **a** de jaarwedde is
en **t** de loopbaanduur uitgedrukt in maanden.

Nieuwe formule

$$a \times (3,75 / 180) \times (t/12)$$

voor de mandaatperiodes vanaf 1 januari 2012.

Dit heeft tot gevolg dat door de nieuwe formule het maximumpensioen bij een volledige loopbaan pas bereikt wordt na 36 jaar wat **overeenstemt met de regel van 1/48**.

Overgangsmaatregelen

(personen geboren vóór 1957)

Voor de personen die op 1 januari 2012 de leeftijd van 55 jaar al bereikt hebben en die al dan niet in dienst zijn op deze datum, blijft de berekeningswijze met de voordelige loopbaanbreuk die op 31 december 2011 van kracht was, behouden.

U behoudt de oude berekeningsmethode als u 55 jaar of ouder bent op 1 januari 2012, zelfs als u na 1 januari 2012 voor de eerste keer een mandaat uitoefent.

De pensioenberekening: de wedde die in aanmerking wordt genomen

Er is geen enkele wijziging aangebracht aan de wedde die gebruikt wordt voor de berekening van het pensioen voor mandatarissen. De berekening op basis van de laatste 10 jaar is niet van toepassing voor de berekening van uw pensioen.

Enkele woorden over de Pensioendienst

Op 1 april 2016 zijn de Pensioendienst voor de Overheidssector (PDOS) en de Rijksdienst voor Pensioenen (RVP) gefuseerd om samen de Federale Pensioendienst - kortweg FPD of dé Pensioendienst - te vormen.

Opdracht

De FPD:

- geeft op een heldere manier advies en informatie over het pensioen, via verschillende kanalen die aangepast zijn aan de behoeften en aan de doelgroepen;
- berekent de pensioenen van de werknemers, de ambtenaren, en de IGO op basis van gegevens die tot zijn beschikking gesteld worden; vervolgens betekent hij hun rechten aan de (toekomstige) gepensioneerden;
- betaalt de pensioenen van de werknemers, de ambtenaren, de zelfstandigen en ook de IGO, en verbindt zich ertoe een correcte en stipte betaling aan zijn klanten te verzekeren;
- ondersteunt het beleidswerk, door zijn gegevens, zijn analyses en zijn expertise op strategisch, juridisch, financieel en actuair gebied ter beschikking te stellen van de politieke beslissers.

De Pensioendienst contacteren

Via mypension.be

Via uw online dossier op www.mypension.be kunt u uw gegevens 7d/7 en 24u/24 raadplegen en wijzigen.
U kunt uw vragen ook online doorsturen.

Hoe?

Gebruik een kaartlezer en uw identiteitskaart (e-ID) met uw pincode om op een beveiligde manier in te loggen in uw persoonlijk dossier.

Het Contact Center van de Pensioendienst

Per telefoon

U kunt het Contact Center vanuit België gratis bereiken via de **Pensioenlijn 1765** (+ 32 78 15 1765 betalend vanuit het buitenland)
U kunt ons telefonisch bereiken elke werkdag van 8u30 tot 12u en van 13u tot 16u, en op maandag tot 17u.

Online

Vul ons contactformulier in:
<http://bit.ly/contactformulierPensioendienst>

Per brief

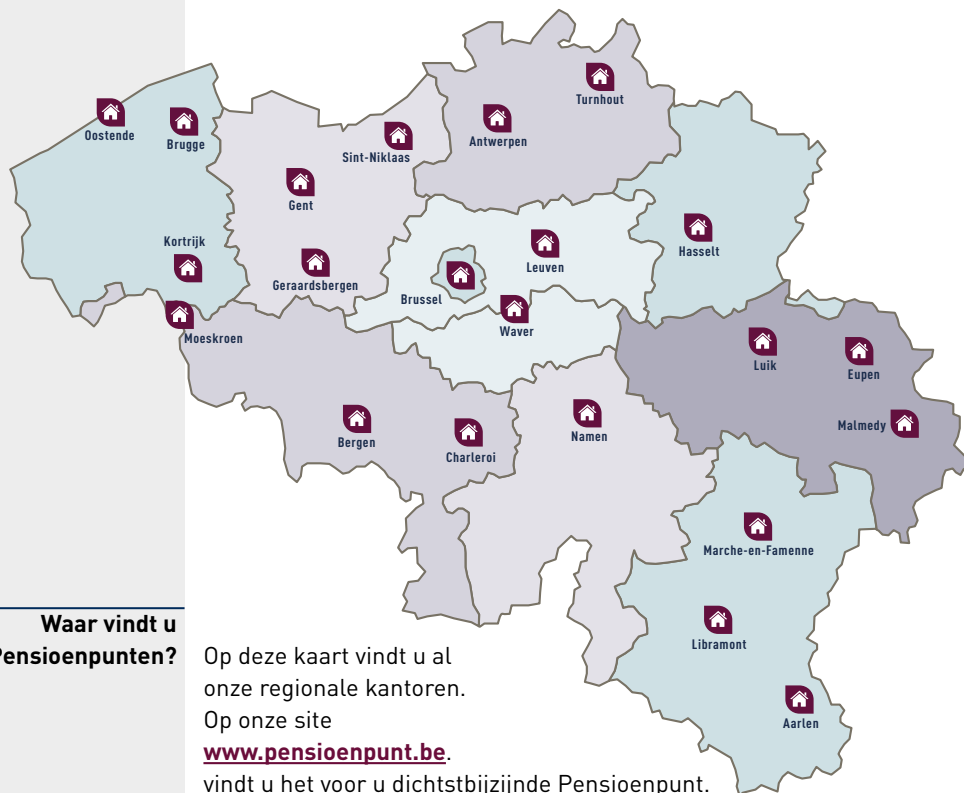
Federale Pensioendienst
Zuidertoren
Europaesplanade 1
1060 Brussel

Vermeld bij elk contact uw rijksregisternummer (uw omgekeerde geboortedatum + 5 cijfers).
U vindt het op de keerzijde van uw identiteitskaart.

De Pensioendienst contacteren

Een Pensioenpunt bezoeken

In de **Pensioenpunten** kunt u rechtstreeks in contact komen met speciaal opgeleide FPD-medewerkers. Ze gebruiken hun jarenlange ervaring om te antwoorden op uw algemene of concrete vragen over de pensioenen van ambtenaren, van werknemers en ook van zelfstandigen.

Waar vindt u de Pensioenpunten?

Op deze kaart vindt u al onze regionale kantoren.

Op onze site

www.pensioenpunt.be.

vindt u het voor u dichtstbijzijnde Pensioenpunt.

U houdt er best rekening mee dat de bezoekers tijdens de onthaaluren zonder afspraak onthaald worden

in volgorde van aankomst.

Sommige Pensioenpunten ontvangen u op afspraak, zodat u lange wachttijden kunt vermijden.

Op onze website kunt u zien waar dit mogelijk is, en welk nummer u daarvoor moet bellen.

De Pensioendienst contacteren

Een Pensioenpunt bezoeken

Enkele praktische tips

- Bereid uw vragen goed voor:
  - neem zoveel mogelijk documenten en gegevens in verband met uw vraag me;
  - en
  - breng ook een document mee waarop uw rijksregisternummer vermeld staat.
- Dikwijls kan de medewerker van het Pensioenpunt u meteen helpen, maar soms gebeurt het ook dat hij uw gegevens noteert om bijkomende gegevens op te zoeken, en u vraagt om op een volgend Pensioenpunt terug te komen. Hou er dus rekening mee dat u soms wat moet wachten. Het kan tijd vragen om in een specifiek geval een volledig antwoord te geven.